

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС,
ФІНАНСОВЕ ПРАВО, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

УДК 342.565

І. А. Артеменко**ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ФОРМ ДІЯЛЬНОСТІ
ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ЗМІСТ**

На підставі розуміння концепції сучасного адміністративного процесу здійснено класифікацію процесуальних форм діяльності органів виконавчої влади (юрисдикційні та неюрисдикційні) та розглянуто їх із врахуванням системи органів виконавчої влади як сукупність трьох організаційно-правових рівнів: 1) вищого; 2) центрального; 3) адміністративно-територіального.

Ключові слова: процесуальна форма, юрисдикційна діяльність, неюрисдикційна діяльність, органи виконавчої влади, суб'єкти публічної адміністрації, дозвільна діяльність, звернення громадян, контрольно-наглядова діяльність.

Кожному з видів органів виконавчої влади притаманний особливий «набір» форм діяльності залежно від завдань і функцій, що реалізуються. Безумовно, діяльність органів виконавчої влади переважно реалізується за допомогою адміністративно-правових її форм як зовнішнього вияву конкретних дій, що здійснюють органи виконавчої влади для реалізації поставлених перед ними завдань. Ця стаття є продовженням порушеної нами проблематики щодо процесуальних форм діяльності органів виконавчої влади [1], її **метою** є з'ясування та розкриття змісту основних процесуальних форм діяльності органів виконавчої влади.

Певною мірою зміст процесуальних форм діяльності органів виконавчої влади розкривався у роботах Н. В. Александрової та Р. О. Куйбіди, О. В. Бачуна, Е. Ф. Демського, О. В. Кузьменко, А. Т. Комзюка, В. М. Бевзенка, Р. С. Мельника, О. П. Рябченко, В. С. Стефанюка, М. М. Тищенко та інших. Праці зазначених авторів є для нас добрим науковим підґрунтям для подальших досліджень питань реалізації процесуальних форм діяльності органів виконавчої влади.

Виходячи з концепції сучасного адміністративного процесу, нами було зроблено висновок, що зміст процесуальних форм діяльності органів виконавчої влади складають юрисдикційні та неюрисдикційні процесуальні форми діяльності. Юрисдикційні процесуальні форми діяльності поділено на судові та позасудові [1].

Виходячи із запропонованої класифікації процесуальних форм діяльності органів виконавчої влади, вважаємо за необхідне розглянути їх більш детально із врахуванням системи органів виконавчої влади як сукупності трьох організаційно-правових рівнів: 1) вищого – Кабінет Міністрів України; 2) центрального – міністерства, державні служби, державні агентства, державні інспекції та інші

© Артеменко І. А., 2014

центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом; 3) адміністративно-територіального – місцеві державні адміністрації.

Так, процесуальні форми діяльності Кабінету Міністрів України включають як юрисдикційні, так і неюрисдикційні форми діяльності.

Кабінет Міністрів України є органом державної влади і відповідно до ст. 48 КАС України може бути учасником розгляду адміністративної справи, а отже, має повноцінні юрисдикційно-судові процесуальні форми діяльності [2]. Згідно зі ст. 49 КАС України Кабінет Міністрів України як особа, яка бере участь у справі, має право: 1) знати про дату, час і місце судового розгляду справи, про всі судові рішення, які ухвалюються у справі та стосуються його інтересів; 2) знайомитися з матеріалами справи; 3) заявляти клопотання і відводи; 4) давати усні та письмові пояснення, доводи та заперечення; 5) подавати докази, брати участь у дослідженні доказів; 6) висловлювати свою думку з питань, які виникають під час розгляду справи, задавати питання іншим особам, які беруть участь у справі, свідкам, експертам, спеціалістам, перекладачам; 7) подавати заперечення проти клопотань, доводів і міркувань інших осіб; 8) знайомитися з технічним записом, журналом судового засідання, протоколом про вчинення окремої процесуальної дії і подавати письмові зауваження до них; 9) робити із матеріалів справи виписки, знімати копії з матеріалів справи, одержувати копії судових рішень; 10) оскаржувати судові рішення у частині, що стосується його інтересів; 11) користуватися іншими процесуальними правами, наданими йому цим Кодексом.

Згідно із КАС України Кабінет Міністрів України може бути як відповідачем, так і позивачем у межах адміністративного судового процесу. У випадках, установлених законом, Кабінет Міністрів України може звертатися до адміністративного суду з адміністративними позовами про захист прав, свобод та інтересів інших осіб і брати участь у цих справах. При цьому Кабінет Міністрів України повинен надати адміністративному суду докази, які підтверджують наявність поважних причин, що унеможливають самостійне звернення цих осіб до адміністративного суду для захисту своїх прав, свобод та інтересів [2].

Отже, Кабінет Міністрів України користується всіма правами та обов'язками, передбаченими КАС України для інших органів державної влади.

Особливістю юрисдикційно-судової форми діяльності Кабінету Міністрів України є те, що згідно з Регламентом Кабінету Міністрів України його інтереси під час розгляду справ адміністративними судами представляє Міністерство юстиції України [3].

Документи, що надходять до Кабінету Міністрів України, з питань розгляду адміністративними судами справ, стороною або третьою особою в яких є Кабінет Міністрів України, Секретаріат Кабінету Міністрів України надсилає в день їх реєстрації Міністерству

юстиції України та органу виконавчої влади (підприємству, установі, організації), причетному до вирішення питання, що розглядається судом, для підготовки необхідних матеріалів та документів Кабінету Міністрів України.

У подальшому в разі надходження ухвали суду про відкриття провадження у справі щодо оскарження актів Кабінету Міністрів України його Секретаріат невідкладно надсилає Міністерству юстиції України копії оспорюваного акта і документів, на підставі яких він був прийнятий. Причетний до розгляду справи орган публічної влади подає Міністерству юстиції України на його вимогу та у визначений ним строк обґрунтований висновок разом з копіями необхідних документів, завіреними у встановленому порядку, а також у разі потреби відповідні пояснення. Міністерство юстиції України разом з причетним до розгляду справи органом публічної влади забезпечує підготовку необхідних для провадження у справі матеріалів, готує відповідні документи Кабінету Міністрів України (відзив, заява тощо) та надсилає їх суду у визначений законодавством строк з одночасним поданням копій Кабінетові Міністрів України [3].

Після винесення рішення за суттю справи виконавчий документ або постанова про відкриття виконавчого провадження у разі надходження до Кабінету Міністрів України надсилається відповідним центральним та місцевим органам виконавчої влади, державним господарським об'єднанням, підприємствам, установам та організаціям листом за підписом міністра Кабінету Міністрів України або за його дорученням одного із його заступників для внесення у визначений строк Кабінетові Міністрів України пропозицій щодо забезпечення виконання рішення суду. Про виконавчий документ або постанову Секретаріат одночасно інформує Прем'єр-міністра України [3].

З наведеного можемо зробити висновок, що реалізація юрисдикційно-судової процесуальної форми діяльності Кабінету Міністрів України здійснюється за участю Міністерства юстиції України та Секретаріату Кабінету Міністрів України.

Що стосується юрисдикційно-несудової процесуальної форми діяльності Кабінету Міністрів України, то вона в першу чергу здійснюється шляхом реалізації дисциплінарних проваджень з питань відповідальності підпорядкованих органів державної влади та посадових осіб.

Відповідно до Закону України «Про Кабінет Міністрів України» посада члена уряду (міністра) належить до політичної посади, на яку не поширюється трудове законодавство та законодавство про державну службу. Виходячи з цього, міністр несе політичну відповідальність, яка полягає у відповідальності політика перед Прем'єр-міністром, що може призвести тільки до втрати влади (посади). Зазвичай рішення про відставку приймається «з політичних мотивів». Як зазначає В. І. Мельниченко, політична відповідальність є не стільки

індивідуальною, скільки колективною; не стільки ретроспективною (такою, що передбачає настання негативних наслідків у разі вчинення певних дій, прийняття рішень або бездіяльності), скільки позитивною, спрямованою на формування свідомого ставлення до виконання влади як вияву публічної довіри [4].

Відповідно до ст. 45 вищезгаданого Закону міністр несе як солідарну відповідальність за результати діяльності Кабінету Міністрів України, так і індивідуальну відповідальність за стан справ у доручених їм сферах державного управління (звільнення з посади окремого члена Уряду) [5]. На думку Н. Г. Плахотнюк, індивідуальну юридичну відповідальність керівника за рішення органу зумовлює принцип призначуваності [6, с. 147].

Особиста відповідальність міністра передбачена і в Типовому положенні про міністерство України [7]. Держава, наділяючи міністра правом приймати рішення, формувати та реалізовувати державну політику у відповідній сфері (в тому числі й шляхом видання нормативних актів), передбачає його персональну відповідальність, яка не повинна залежати від будь-яких факторів, що вплинули на це рішення.

Міністр як керівник міністерства несе відповідальність за здійснення своєї нормотворчої функції на етапах прийняття рішення щодо розробки нормативного акта, визначення відповідальних за розробку проекту нормативного акта, затвердження нормативного акта шляхом підписання наказу.

Президент України, Прем'єр-міністр України можуть оголосити догану міністру за неналежне виконання службових обов'язків, і така відповідальність має дисциплінарний характер. Проте, як показує практика, жоден міністр не був притягнутий до подібного виду дисциплінарної відповідальності, незважаючи на результати перевірок, проведених органами юстиції.

Отже, дисциплінарне провадження в діяльності Кабінету Міністрів України полягає у відповідальності міністрів перед Президентом України та Прем'єр-міністром України і на практиці зводиться до позбавлення винних осіб посади.

Важливою процесуальною формою діяльності Кабінету Міністрів України є провадження за зверненнями громадян. Така форма здійснюється відповідно до Регламенту Кабінету Міністрів України [3].

Звернення громадян, адресовані Кабінетові Міністрів України, Прем'єр-міністрові України та іншим членам уряду, розглядаються Секретаріатом Кабінету Міністрів України, після чого Секретаріат опрацьовує звернення та готує пропозиції для розгляду Прем'єр-міністром України чи міністрами для прийняття рішення щодо порушеного питання. Відповіді за результатами розгляду звернень громадян надають Прем'єр-міністр, Перший віце-прем'єр-міністр, віце-прем'єр-міністри, міністр Кабінету Міністрів, міністр, який не очолює

міністерство, та відповідно до компетенції керівники органів виконавчої влади, інші уповноважені посадові особи [3].

Крім розглянутої процедури розгляду звернень, члени Кабінету Міністрів України проводять особистий прийом громадян відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про організацію особистого прийому громадян у Кабінеті Міністрів України».

Особливе місце серед процесуальних форм діяльності Кабінету Міністрів України посідає провадження стосовно прийняття та опрацювання адміністративних актів (актів публічного управління). До речі зазначена процесуальна форма діяльності була нами досліджена в попередніх наукових працях [8; 9].

Важливою складовою системи органів виконавчої влади є центральні органи виконавчої влади, які зобов'язані забезпечувати проведення державної політики у відповідних сферах і галузях суспільного та державного життя, виконання Конституції та законів України, актів Президента України, Уряду тощо [10].

Центральні органи виконавчої влади відповідно до ст. 48 КАС України можуть брати участь в розгляді адміністративних справ. Будь-який центральний орган виконавчої влади як особа, яка бере участь у справі, має права, передбачені ст. 46 КАС України. Центральні органи виконавчої влади можуть виступати як відповідачем, так і позивачем у межах адміністративного судового процесу.

У випадках, установлених законом, центральний орган виконавчої влади також може звертатися до адміністративного суду з адміністративними позовами про захист прав, свобод та інтересів інших осіб і брати участь у цих справах. При цьому відповідний орган повинен надати адміністративному суду докази, які підтверджують наявність поважних причин, що унеможливають самостійне звернення цих осіб до адміністративного суду для захисту своїх прав, свобод та інтересів [2].

Згідно з КАС України в певних випадках лише центральні органи виконавчої влади можуть виступати позивачами. Так, наприклад, позовні заяви про примусове видворення іноземців та осіб без громадянства з території України і затримання їх у зв'язку з таким видворенням подаються до окружного адміністративного суду органами внутрішніх справ, органами охорони державного кордону або Службою безпеки України [2].

Отже, центральні органи виконавчої влади користуються всіма правами та обов'язками, передбаченими для інших органів державної влади КАС України.

Характерною процесуальною формою діяльності переважної більшості центральних органів виконавчої влади є провадження у справах про адміністративні правопорушення. Законодавець лише у двох випадках передбачає способи виконання постанов в справах про адміністративні правопорушення, а саме у провадженні щодо

виконання штрафу та у провадженні щодо виконання постанови у частині відшкодування майнової шкоди (ст. 307, 308, 329, 330 КУ-пАП). Проте, на нашу думку, такий поділ виконавчого провадження не зовсім повний. Слід говорити також про добровільне і примусове виконання як про підвиди провадження щодо виконання постанов про накладення адміністративного штрафу та провадження щодо виконання постанов у частині відшкодування майнової шкоди [11].

Особливою процесуальною формою діяльності центральних органів публічної влади є дисциплінарне провадження, оскільки вона притаманна усім без винятку центральним органам виконавчої влади. Характеризуючи в загальних рисах порядок притягнення працівників центральних органів виконавчої влади до дисциплінарної відповідальності, слід звернути увагу на те, що у чинному законодавстві про працю передбачено два види дисциплінарної відповідальності, кожному з яких притаманні свої характерні особливості щодо видів, порядку застосування й оскарження дисциплінарних стягнень.

Виокремлюють загальну і спеціальну дисциплінарні відповідальності. Загальна дисциплінарна відповідальність передбачена Кодексом законів про працю України і правилами внутрішнього трудового розпорядку для всіх категорій працівників, крім тих, правове регулювання трудової діяльності яких лежить у площині застосування спеціального законодавства України або відомчих актів (статутів чи положень про дисципліну). Слід зазначити, що за загальним правилом за порушення трудової дисципліни до працівника може бути застосовано тільки один з таких заходів стягнення, як догана та звільнення, але це стосується тільки загальної дисциплінарної відповідальності [12].

Для спеціальної ж дисциплінарної відповідальності є характерною можливість застосування до порушника трудової дисципліни, крім догани і звільнення, ще й таких заходів дисциплінарного стягнення та впливу, зокрема, як: пониження в класному чині, пониження в посаді, позбавлення нагрудного знака, звільнення з позбавленням класного чину, попередження про неповну службу відповідність, затримка до одного року у присвоєнні чергового рангу або у призначенні на вищу посаду, усне зауваження, зауваження, сувора догана, пониження в спеціальному званні на один ступінь та ін. [13].

Як і попередня процесуальна форма діяльності, провадження за зверненнями (скаргами) осіб притаманне всім без винятку центральним органам виконавчої влади. Центральні органи виконавчої влади відповідно до Закону України «Про звернення громадян» зобов'язані розглядати звернення (скарги) та повідомити громадянина про результати їх розгляду [14]. Провадження стосовно розгляду звернень та скарг зазвичай врегульовано і внутрішніми нормативними документами кожного окремого центрального органу виконавчої влади (регламентом, положенням тощо).

Серед неюрисдикційних процесуальних форм діяльності центральних органів виконавчої влади універсальною формою для всіх центральних органів виконавчої влади є провадження щодо опрацювання та прийняття адміністративних актів.

Надзвичайно поширеною процесуальною формою діяльності центральних органів виконавчої влади є дозвільне провадження. Це пояснюється в першу чергу сутністю дозвільного провадження та завданнями центральних органів виконавчої влади з врегулювання суспільних відносин. Характерними ознаками дозвільного провадження є: сукупність дій, що здійснюються адміністративним органом; обов'язкова послідовність вчинення таких дій; усі вчинені дії стосуються вирішення питання про забезпечення реалізації права осіб на виконання певних дій або зайняття певними видами діяльності; результатом такого провадження є отримання особою-заявником документа дозвільного характеру або відмови у видачі такого документа у випадках, передбачених законодавством [15, с. 154].

Останньою процесуальною формою діяльності центральних органів виконавчої влади, яку ми розглянемо в межах цієї статті, є провадження щодо реалізації контрольно-наглядових повноважень. Така форма діяльності притаманна всім без винятку центральним органам виконавчої влади. За своєю правовою природою контрольно-наглядові провадження центральних органів виконавчої влади належать до адміністративно-правових засобів попередження правопорушень у суспільстві і мають на меті: здійснення превентивного впливу на правовідносини; отримання інформації (даних) про фактичний стан підконтрольного об'єкта, даних щодо виконання ними вимог нормативно-правових актів, виявлення правопорушень; надання допомоги підконтрольній структурі в наведенні порядку на об'єкті; припинення порушення вимог законодавства.

До системи контрольно-наглядових проваджень центральних органів виконавчої влади можна віднести такі, відносно самостійні, провадження щодо: а) проведення перевірок; б) вилучення документів; в) витребування інформації та документів; г) контролю за дотриманням правил паспортної системи; ґ) забезпечення безпеки дорожнього руху (дотримання законів, правил, нормативів у цій сфері); д) ведення профілактичного обліку правопорушників, криміналістичного та оперативного обліків [16].

Третім видом органів виконавчої влади є місцеві державні адміністрації, які згідно зі ст. 48 КАС України є суб'єктами адміністративно-судового процесу, що дозволяє говорити про існування відповідної процесуальної форми діяльності адміністрацій. Місцеві державні адміністрації беруть участь в адміністративно-судовому процесі як відповідач і позивач. Місцева державна адміністрація як особа, що бере участь у справі, має права, передбачені ст. 46 КАС України. Відповідно до КАС України місцева державна адміністрація також

може звертатися до адміністративного суду з адміністративними позовами про захист прав, свобод та інтересів інших осіб і брати участь у цих справах. У такому випадку вона надає адміністративному суду докази, які підтверджують наявність поважних причин, що унеможливають самостійне звернення цих осіб до адміністративного суду для захисту своїх прав, свобод та інтересів [2].

Згідно із Типовим регламентом місцевої державної адміністрації [17] правове забезпечення діяльності місцевої державної адміністрації, а також надання методичної та іншої практичної допомоги з правових питань здійснює юридичний відділ апарату місцевої державної адміністрації. Саме на цей структурний підрозділ покладається обов'язок представляти інтереси відповідної місцевої держадміністрації в судах та інших державних органах під час розгляду правових питань або спорів, у тому числі і в межах адміністративно-судового процесу [17].

Дисциплінарне провадження як процесуальна форма діяльності місцевих державних адміністрацій врегульоване положеннями КЗпП, законів України «Про державну службу» та «Про місцеві державні адміністрації». Крім того, питання дисциплінарного провадження уточнюються у Правилах внутрішнього трудового розпорядку місцевих державних адміністрацій. Порушення трудової дисципліни, невиконання чи неналежне виконання з вини працівника апарату покладених на нього трудових обов'язків та перевищення своїх повноважень, недотримання обмежень, пов'язаних із проходженням державної служби, а також вчинок, який порочить працівника апарату як державного службовця або дискредитує місцевої державної, тягне за собою застосування дисциплінарного стягнення. За порушення трудової дисципліни до працівника апарату може бути застосовано один з таких заходів дисциплінарного стягнення, як догана, звільнення. До державних службовців, крім дисциплінарних стягнень, передбачених чинним законодавством про працю України, можуть застосовуватись такі заходи дисциплінарного впливу: попередження про неповну службову відповідність; затримка до одного року у присвоєнні чергового рангу або у призначенні на вищу посаду.

Отже, можемо зробити висновок, що дисциплінарне провадження в місцевій державній адміністрації здійснюється подібно до інших органів виконавчої влади, базуючись на єдиній законодавчій базі про державну службу.

Організація провадження за зверненнями (скаргами) громадян є наступною процесуальною формою діяльності місцевих державних адміністрацій. Відповідно до Типового регламенту кожна місцева держадміністрація організовує в установленому порядку розгляд звернень громадян – пропозицій (зауважень), заяв (клопотань), скарг. Організація розгляду звернень громадян, у тому числі ведення діловодства

та проведення особистого прийому громадян, покладається на відповідний структурний підрозділ апарату місцевої держадміністрації [17].

Враховуючи завдання місцевих державних адміністрацій, провадження щодо реалізації контрольної-наглядової повноважень є основною неюрисдикційною процесуальною формою діяльності. Одним із напрямів провадження з реалізації контрольної-наглядової повноважень є здійснення контролю за виконанням делегованих повноважень органів місцевого самоврядування.

Згідно з нормативно-правовими актами [17] обласною державною адміністрацією контроль може здійснюватися у різноманітних формах: періодичної комплексної або цільової перевірки організації та стану виконання завдань безпосередньо на місцях, розгляду роботи (заслуховування звіту) виконавців на засіданнях колегії, нарадах у голови обласної державної адміністрації або його заступників з виконання встановлених завдань, експертизи, аналізу та узагальнення у визначені терміни письмової інформації виконавців про стан виконання в цілому або окремих установлених ними завдань; систематичного аналізу статистичних та оперативних даних, що характеризують стан їх виконання; нагляду за діями підконтрольного, координації діяльності контрольних органів, розгляду скарг та інших. Особливе значення мають перевірки, які містять у собі встановлення фактичних даних та збір інформації про виконання нормативно-правових актів. У свою чергу, слід вказати форми контрольної діяльності: аналіз актів органів місцевого самоврядування, надання органами місцевого самоврядування інформації про виконання делегованих повноважень органів виконавчої влади, проведення перевірок діяльності виконавчих органів сільських, селищних, міських рад. Ці форми включаються у щорічні плани здійснення контролю, які затверджуються головою.

Отже, нами було розглянуто та проаналізовано основні процесуальні форми діяльності органів виконавчої влади. Під процесуальною формою діяльності органу виконавчої влади ми розуміємо сукупність однорідних дій щодо реалізації комплексу процедур відповідно до наданої компетенції конкретного органу та вимог до їх здійснення. У свою чергу, зміст процесуальних форм діяльності органів виконавчої влади складають юрисдикційні та неюрисдикційні процесуальні форми діяльності.

Список використаних джерел: 1. Артеменко І. А. Процесуальні форми діяльності органів виконавчої влади / І. А. Артеменко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». – 2013. – Випуск 21. – Ч. 1. – Т. 2. – С. 109–111. 2. Кодекс адміністративного судочинства України : закон від 06.07.2005 № 2747-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>. 3. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950-2007>. 4. Мельниченко В. І. Політична відповідальність влади в демократичній державі:

необхідність, сутність, механізм забезпечення [Електронний ресурс] / В. І. Мельниченко // Український соціум. – 2003. – № 1 (2). – Режим доступу: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=8&n=50&c=1080>. **5.** Про Кабінет Міністрів України : закон України від 27.02.2014 № 794-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>. **6.** Плахотнюк Н. Г. Відповідальність як складова правового статусу органу публічної влади / Н. Г. Плахотнюк // Інновації в державному управлінні: системна інтеграція освіти, науки, практики : матеріали наук.-практ. конф. (м. Київ, 27 трав. 2011 р.) – Київ : НАДУ, 2011. – Т. 2. – С. 146–148. **7.** Типове положення про міністерство України : указ Президента України від 24.12.2010 № 1199/2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/12729.html>. **8.** Артеменко І. А. Поняття адміністративних актів органів виконавчої влади [Електронний ресурс] / І. А. Артеменко // Право і Безпека. – 2012. – № 4 (46). – С. 36–40. – Режим доступу: <http://pb.univd.edu.ua/?controller=service&action=download&download=8337>. **9.** Артеменко І. А. До питання класифікації адміністративних актів органів виконавчої влади / І. А. Артеменко // Національне та міжнародне право в сучасному вимірі : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Запоріжжя, 28–29 верес. 2012 р. : у 2 ч. – Ч. 2. – Запоріжжя : Запорізь. міська громад. організація «Істина», 2012. – С. 43–44. **10.** Про центральні органи виконавчої влади : закон України від 17.03.2011 № 3166-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>. **11.** Кодекс України про адміністративні правопорушення : закон від 07.12.1984 № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>. **12.** Кодекс законів про працю України : закон від 10.12.1971 № 322-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>. **13.** Мішенков А. О. Види, підстави та порядок накладення дисциплінарних стягнень / А. О. Мішенков [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/23358>. **14.** Про звернення громадян : закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96>. **15.** Лиско Г. До питання природи дозвільного провадження та його місця в адміністративному процесі / Г. Лиско // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – Вип. 58. – 2013. – С. 152–156. **16.** Чайко В. С. Контрольно-наглядове провадження органів внутрішніх справ України як форма адміністративно-правової діяльності / В. С. Чайко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lex-line.com.ua/?language=ru&go=full_article&id=553. **17.** Про затвердження Типового регламенту місцевої державної адміністрації : постанова Кабінету Міністрів України від 11.12.1999 № 2263 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2263-99>.

Надійшла до редколегії 15.09.2014



Артеменко И. А. Вопрос реализации процессуальной формы деятельности органов исполнительной власти: понятие, виды и содержание

На основании понимания концепции современного административного процесса осуществлена классификация процессуальных форм деятельности органов исполнительной власти (юрисдикционные и неюрисдикционные) и

рассмотрено их с учётом системы органов исполнительной власти как совокупности трёх организационно-правовых уровней: 1) высшего; 2) центрального; 3) административно-территориального.

Ключевые слова: процессуальная форма, юрисдикционная деятельность, неюрисдикционная деятельность, органы исполнительной власти, субъекты публичной администрации, разрешительная деятельность, обращения граждан, контрольно-надзорная деятельность.

Artemenko I. A. Issues of realizing procedural form of executive power agencies' activity: concept, types and content

On the basis of understanding the modern administrative process the author of the article realized classification of procedural forms of executive power agencies' activity (jurisdictional and non-jurisdictional); these forms were studied considering the system of executive power agencies as a combination of three organizational and legal levels: 1) higher; 2) central; 3) administrative and territorial.

Jurisdictional procedural forms of activity are classified into judicial and non-judicial. The first category is related to the participation of executive power agencies in administrative and court process as the subject of authority. Non-judicial jurisdictional procedural forms of executive power agencies' activity concern the cases of administrative petty offences, disciplinary proceedings and proceedings of individuals' appeals (complaints).

Non-jurisdictional procedural forms of executive power agencies' activity must be related to the proceedings on adopting administrative acts, registration proceedings, licensing proceedings, constituent proceedings, proceedings on realizing control and supervisory authorities, executive proceedings, certificate proceedings, proceedings on land, environmental, financial, budgetary and tax cases, etc.

Under the procedural form of executive power agency's activity the author offered to understand a set of similar actions in realizing the complex of procedures according to the competence of a particular agency and requirements of their realization.

Keywords: procedural form, jurisdictional activity, non-jurisdictional activity, executive power bodies, subjects of public administration, licensing activity, citizens' appeal, control and supervision activity.

УДК [351.755.61+351.756](477)

І. О. Гарна-Іванова

ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД СИСТЕМИ ПОВНОВАЖЕНЬ СУБ'ЄКТІВ ЗДІЙСНЕННЯ МІГРАЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

Виконано загальний огляд системи повноважень суб'єктів здійснення міграційного контролю в Україні, акцентовано увагу на Державній міграційній службі України як провідному суб'єкті здійснення міграційного контролю. Сформульовано загальне поняття суб'єктів здійснення міграційного контролю в Україні. Проведено аналіз правового регулювання повноважень суб'єктів здійснення міграційного контролю в Україні, звернуто увагу на його переваги та недоліки, зроблено відповідні висновки.

© Гарна-Іванова І. О., 2014